

[Žmogaus kova prieš valdžią - tai atminties kova prieš užmaršumą](#) :: Your Favorite Site

Ar norėtum būti puspremjeriu, pusžmogių, pusprotingiu?

Pamačius tokį pavadinimą natūraliai kyla klausimas – sąmonė tai, ar nesąmonė? Didžiajame „Lietuvių kalbos žodyne“ yra labai daug žodžių su priešdėliu „pus-“.

Šis priešdėlis žodžiui suteikia daug naujų atspalvių. Kai kas tampa teigiamas, kai kas – neigiamas. Juk niekam nereikia aiškinti, ką reiškia pusgalvis. Jei turguje pirkau pusę kopūsto, tai natūralu pasakyti, kad pirkau kopūsto pusgalvį. O jei susidūriau su sunkiai apibūdinamu viršininuku ar valdininku, natūralu, kad galiu jį apibūdinti – „kažkoks pusgalvis“. Ir tikrai niekas nepagalvos, kad jis turi pusę galvos – pasirėmę minėtu žodynu nesunkiai paaiškins, kad tai buvo „ne visai protingas, kvaiša“. Kalbėdami linksmai apie kurį nors viršininko pavaduotoją, jį taip pat galime pavadinti pusgalviu – juk jis „viršininko („galvos“) pavaduotojas, tad ne visa galva, o tik pusė. Dėl kai kurių pusinukų nesiliauja ginčai, pavyzdžiui, kur daugiau vandens – pustuštėje ar puspilnėje stiklinėje? Politikoje pusinukų taip pat būta – dar pamename politikus, viešai pareiškusius, kad jie mąsto viena puse smegenų. Naujadarų su priešdėliu „pus-“ daryba paprasta. Tikrai nesunku (o kartais net ir būtina) patiems papildyti žodyną naujais taisyklingos darybos lietuviškais žodžiais. Lietuvos politinio gyvenimo realybė diktuoja, kad mums reikalingi mažiausiai du nauji žodžiai – puspremjeris ir pusministras. Per du Nepriklausomos Lietuvos dešimtmečius tokių pareigūnų-pusinukų labai daug buvo. Ir tai ne kokie nors šio rašinio autoriaus pramanai. Tokia išvada natūraliai išplaukia iš realaus gyvenimo. Ir tai grindžiama pagrindiniu Lietuvos Respublikos įstatymu – Konstitucija. Pagal mūsų Konstitucijos 60 straipsnį „Seimo nario pareigos, išskyrus jo pareigas Seime, nesuderinamos su jokiais kitomis pareigomis valstybinėse įstaigose ir organizacijose, taip pat su darbu verslo, komercijos bei kitose privačiose įstaigose ar įmonėse. Seimo narys gali būti skiriamas tik Ministru Pirmininku ar ministru“. Taigi, aiškiai pasakyta, kad Seimo narys gali tapti bet kuriuo ministru. Tačiau visi puikiai suprantame, realiai žmogus gali dirbti tik 1,5 etato (valandomis skaičiuojant, grynai darbui kasdien turėtų būti skiriama po 12 valandų (likęs laikas – laisvalaikis, valgymas, poilsis, vykimas į darbą ir iš darbo, kuris taip pat neišskaičiuojamas į darbo laiką...). Taigi klausimas – ko mes turime pusę: pusę Seimo nario ar pusę ministro? Logiškai mąstant, akivaizdu, kad negalime rinkti tik pusės Seimo nario – kiekvienas Lietuvos pilietis privalo turėti visą (!) atstovą parlamente. Todėl galima manyti, kad tais atvejais, kai Seimo narys yra ir ministras, teturime tik pusę ministro. Kita pusė šio etato yra laisva. Taigi kiek pusministrių turėjome ankstesnėje vyriausybėje? Ir kiek pusministrių yra naujojoje vyriausybėje? (premjeri abiems atvejais teturėjome tik po pusę – po puspremjerį). O gal kartais Seimo narys, paskirtas ministru ar premjeru, atleidžiamas nuo Seimo nario pareigų? Deja, ne! Ir vėl pasitelkime į pagalbą Pagrindinį mūsų įstatymą – Konstituciją. Pagal 99 straipsnį „Ministras Pirmininkas ir ministrai negali užimti jokių kitų renkamų ar skiriamų pareigų, dirbti verslo, komercijos ar kitokiose privačiose įstaigose ar įmonėse, taip pat gauti kitokių atlyginimų, išskyrus jam nustatytą pagal pareigas Vyriausybėje bei užmokestį už kūrybinę veiklą.“ O juk Seimo narys – Tautos atstovas – tai renkamas asmuo. Paprasta ir mokyklinės logikos žinių tereikalaujanti išvada – ministras pirmininkas ir ministrai negali būti Seimo nariais, nes pagal Konstituciją jie negali užimti jokių renkamų ar skiriamų pareigų. Konstitucija leidžia Seimo nariui tapti ministru, bet neleidžia ministru pirmininkui ir ministrams eiti renkamų Seimo nario pareigų. Šios išvados pagrįstumą sustiprina ir Konstitucijos 101 straipsnis: „Seimo reikalavimu Vyriausybė arba atskiri ministrai turi atsiskaityti Seime už savo veiklą“. Juk iškilus klausimui dėl nepasitikėjimo bet kuriuo ministru ar net visa vyriausybe, balsuoti į Seimą skuba patys „teisiameji“... Kur dar kitur patys „teisiameji“ gali būti ir „prisiėkusių“ savo pačių bylose? Susidaro vaizdas, kad šio Lietuvos politikos realijų Gordijaus mazgo atišti vien kalbos ar logikos priemonėmis nelabai pavyks... Aš, kaip rinkėjas, jokių būdu nesutiksiu, kad man parlamente atstovautų tik pusė Seimo nario. Jau geriau tebūna pusė premjero ar pusė ministro. Be to, ir nedarbą taip galima sumažinti – laisvą puspremjerio ar pusministrinio pusetatį galima pasiūlyti bet kuriam neturinčiam darbo Lietuvos Respublikos piliečiui, puikiai mokančiam bent vieną Europos Sąjungos darbinę kalbą (čia iš anksto bandau atsižvelgti į Lietuvos Respublikos Prezidentės nuomonę). Tad gal kas nors pageidauja užimti laisvą premjero ar ministro pusetatį ir tapti Lietuvos Respublikos puspremjeriu arba sveikatos apsaugos, teisingumo, kultūros, aplinkos, susisiekimo, krašto apsaugos ar ūkio pusministru?

Date created: 2013/04/04-